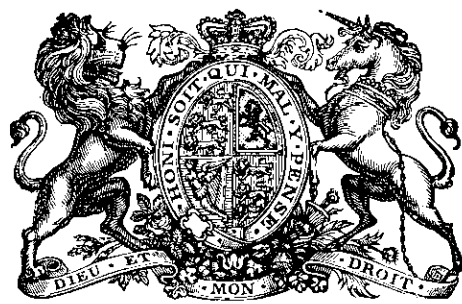

KO TE

KAHITI O NIU TIRENI.

I TAIA I RUNGA I TE MANA O TE KAWANATANGA.

PONEKE, PARAIRE, NOWEMA 10, 1865.

Tenei ka timataia he Karere ki nga tangata Maori, a ka mahia tonutia, ka pera hoki me te Karere o te Kawanatanga ki nga Pakeha. Ka taia ano nga Panuitanga me nga Whakaaturanga a te Kawanatanga, rite tonu ki te tikanga o te Karere Pakeha; mehemea ra ka kileia he mea e tau ana hei painga mo te iwi Maori, he mea ranei e hiahiaitia ana e ia, ahakoa he tikanga mo te tinana o te tangata, mo tana whenua ranei, mo ana taonga ranei. Ko nga kupu katoa a Te Kawanatanga ki nga iwi Maori, ka korerotia nuitia atu ki roto ki tenei pukapuka, a kahore atu he ara mo te korero. Ko nga kupu o roto e haere atu ana i runga i te mana o te Kawana, o te Minita mo nga Maori ranei. Na me whakamana enei kupu me enei Panuitanga e nga tangata katoa, me whakarongo ano hoki.

Na TE RAHERE, Minita mo nga Maori.

Tari Maori, Poneke, Hepetema 30, 1865. HE whakaatu tenei kua oti te whakakore te tika- nga Maori ki runga ki te papa whenua e tohu- tohungia nei ona rohe ki raro iho nei. NA WHITITERA. Ko taua pihī whenua i roto i te Takiwa nui o Poneke, e kīia nei tona ingoa ko Aranga-te-Kura, nga eka o taua whenua e 505 eka. Timata mai nga rohe i te Rakau o Tamaru maro tonu atu ki uta na runga i te rohe o te Kuini, a Ngakoau tika tonu a tae noa ki Hatuā-popotī, ki te Totara a Apaiwai tae noa ki Koparoa marere tonu atu ki te Ruamahanga, a Te Para, whai haere tonu i roto o te Ruamahanga tae noa ki te Rakau o Tamaru ka tutuki ki te timatanga mai. HE PANUITANGA <i>Ki nga tangata e pa ana ki te whenua, kia mohio ai ki te ra me te wahi e turia ai te whakawa.</i> NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihī whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te ra ka tuhia nei ki te rarangi tuatoru, e te Kooti Whakawa Whenua Maori, ka turia te Whakawa ki Kapanga. Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana ki aua whenua, me haere ki reira. Ka oti te whakawa ka puta te Karauna Karaati ki te hunga o kitea tona tika e te Kooti; heoi ano, he tino whakaotinga tena, ekore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri. NA TIKI, Tino kai tuhituhi o te Kooti. Kooti Whakawa Whenua, Akarana, Oketopa 19, 1865.		<table><tr><th>Ko nga ingoa o nga tangata no ratou nga pihī.</th><th>Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.</th><th>Ko te ra e whakawakia ai.</th></tr><tr><td>Pita Taurua</td><td>Puharakeke, Ka-panga</td><td>Tihema 9 1865.</td></tr><tr><td>Karauria</td><td>Te Niho</td><td>" "</td></tr><tr><td>Makoare, Te Arakuri</td><td>Pukemaukuku</td><td>" "</td></tr><tr><td>Makoare ma</td><td>Ngahuihui</td><td>" "</td></tr><tr><td>Hera Putea</td><td>Te Kono</td><td>" "</td></tr><tr><td>Te Arakuri ma</td><td>Pukepoto</td><td>" "</td></tr><tr><td>Te Arakuri Mako-are</td><td>Parangu</td><td>" "</td></tr><tr><td>Te Arakuri Mako-are</td><td>Kopuatoto</td><td>" "</td></tr><tr><td>Te Arakuri Mako-are</td><td>Otumohonui</td><td>" "</td></tr><tr><td>Pita Taurua</td><td>Pukekorahi</td><td>" "</td></tr><tr><td>Te Arakuri Mako-are</td><td>Torotepeka</td><td>" "</td></tr><tr><td>Makoare, Hera Putea</td><td>Torehina, Uman-gawha</td><td>" "</td></tr><tr><td>Hata Paka Karauria</td><td>Kauae o Maui</td><td>" "</td></tr><tr><td>Hata Paka Karauria</td><td>Wairore</td><td>" "</td></tr><tr><td>Hata Paka Karauria</td><td>Haereawatea</td><td>" "</td></tr></table>	Ko nga ingoa o nga tangata no ratou nga pihī.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Ko te ra e whakawakia ai.	Pita Taurua	Puharakeke, Ka-panga	Tihema 9 1865.	Karauria	Te Niho	" "	Makoare, Te Arakuri	Pukemaukuku	" "	Makoare ma	Ngahuihui	" "	Hera Putea	Te Kono	" "	Te Arakuri ma	Pukepoto	" "	Te Arakuri Mako-are	Parangu	" "	Te Arakuri Mako-are	Kopuatoto	" "	Te Arakuri Mako-are	Otumohonui	" "	Pita Taurua	Pukekorahi	" "	Te Arakuri Mako-are	Torotepeka	" "	Makoare, Hera Putea	Torehina, Uman-gawha	" "	Hata Paka Karauria	Kauae o Maui	" "	Hata Paka Karauria	Wairore	" "	Hata Paka Karauria	Haereawatea	" "
Ko nga ingoa o nga tangata no ratou nga pihī.	Nga ingoa o nga whenua me te Takiwa hoki.	Ko te ra e whakawakia ai.																																																
Pita Taurua	Puharakeke, Ka-panga	Tihema 9 1865.																																																
Karauria	Te Niho	" "																																																
Makoare, Te Arakuri	Pukemaukuku	" "																																																
Makoare ma	Ngahuihui	" "																																																
Hera Putea	Te Kono	" "																																																
Te Arakuri ma	Pukepoto	" "																																																
Te Arakuri Mako-are	Parangu	" "																																																
Te Arakuri Mako-are	Kopuatoto	" "																																																
Te Arakuri Mako-are	Otumohonui	" "																																																
Pita Taurua	Pukekorahi	" "																																																
Te Arakuri Mako-are	Torotepeka	" "																																																
Makoare, Hera Putea	Torehina, Uman-gawha	" "																																																
Hata Paka Karauria	Kauae o Maui	" "																																																
Hata Paka Karauria	Wairore	" "																																																
Hata Paka Karauria	Haereawatea	" "																																																
		HE PANUITANGA <i>Ki nga tangata e pa ana ki tenei whenua, kia mohio ai ki te wahi me te ra e turia ai te whakawa.</i> NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki te Pihī whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a																																																

te ra kua tubia nei ki te rarangi tuatoru e te Kooti Whakawa Whenua Maori, ka turia te Whakawa ki Pukorokoro Hauraki.

Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo ana take whenua me haere ki reira.

Ka oti te Whakawa ka puta te Karauna Karaati ki te hunga e kitea tona tika e te Kooti; heoi ano, he tino whakaotinga tona; ekore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

NA TIKI.

Tino kai tuhituhi o te Kooti.

Ko te ingoa o te tangata e mea ana, noma te Pihi; na ratou ko ona hoa.	Te ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Ko te ra me te kainga e whakawakia ai.
--	---	--

Ko Hauai	Mangatangi, Hauraki	Ki Pukorokoro
----------	---------------------	---------------

Ko Ngakete ma		A te 19 o nga ra o Tihema, 1856.
---------------	--	----------------------------------

Tari o te Kawana.

Poneke, Akatopa 16, 1865.

KUA whakaae a te Kawana i tenei ra ki te whakamutu o te mahi Kawanatanga a

Te WEERA, Upoko Kawanatanga.

Te RITIMONA, Hekeretari o te Koroni.

Te HIRERA, Roia tumuaki o te Koroni.

TE PITHAPETA, Kai tuku moni o te Koroni.

TE RICHARDSON, Kai whakahaere tikanga Poutapeta.

TE ATIKINI, Minita whakarite tiaki mo te Koroni.

WHOLITERA, Minita mo nga Maori.

Na te Kawana i toa kia tubia.

TE TAHA,

Kai tuhituhi.

Tari o te Runanga o te Kawana.

Poneke, Akatopa 16, 1865.

KUA pai a te Kawana i tenei ra kia tu a.

TE TAPETA, (Minita Tuatahi.)

TE HOROTENE,

TE RAHERE,

TE PATEHANA,

hei Rangatira Runanga mo te Runanga o te Kawana a no tenei ra i whakaoatia ai.

Na te Kawana i ki kia tubia.

PAHATA KOARINGI.

Tari o te Hekeretari o te Koroni,

Poneke, Akatopa 20, 1865.

HE whakaaturanga tenei ko

TE PERENAKHI.

kua tu i tenei ra hei Roia Tumuaki mo te Koroni o Niu Tireni.

TE TAPETA.

Tari o te Hekeretari o te Koroni,

Poneke, Akatopa 31, 1865.

HE whakaaturanga tenei kua tu a

TE TAPETA, hei Hekeretari mo te Koroni, hei tino Kai tuku moni mo te Koroni, hei Kaiwhakahaere tikanga Poutapeta.

A TE HOROTENE, hei Minita Whakarite tiaki mo te Koroni.

A TE RAHERE, hei Minita mo nga Maori.

TE TAPETA.

HE PANUITANGA

Ki nga tangata e pa ana ki enei whenua kia mohio ai ki te wahi me te ra e turia ai te whakawa.

NA, he Panuitanga tenei kia mohiotia ai, ko te take a nga tangata no ratou nga ingoa e mau nei i te rarangi tuatahi i raro nei, ki nga pihi whenua e mau nei i te rarangi tuarua, ka whakawakia a te ra kua tubia nei ki te rarangi tuatoru, e te Kooti Whakawa Whenua Maori; ka turia te whakawa ki te Papa Tauranga.

Ko nga tangata katoa e whai tikanga ana mo ana whenua me haere ki reira.

Ka oti te whakawa ka puta te Karauna Karaati ki te hunga e kitea tona tika e te Kooti; heoi ano he tino whakaotinga tona; ekore rawa e tika kia peke mai tetahi tangata ki muri.

NA TIKI.

Tino kai tuhituhi o te Kooti.

Kooti Whakawa Whenua Maori.

Akarana, Oketopa 30, 1865.

Ko nga ingoa o nga tangata e mea ana no ratou nga pihi no ratou ko ona hoa.	Te ingoa o te whenua me te Takiwa hoki.	Ko te ra me te kainga e whakawakia ai.
---	---	--

Paraone te Koikoi	Te Tafa	kei Tihema 28, Te Papa Tauranga
-------------------	---------	---------------------------------

Haimona	Pahipoto	" "
---------	----------	-----

Anaru Haua	Mataraua	" "
------------	----------	-----

Tomika Te Mutu	Waitangi	" "
----------------	----------	-----

Haniora Tu	Te Renga-	" "
	renga	

Tari Maori,

Poneke, Nowema 3, 1865.

KUA pai a te Kawana kia tu a

TE PENETANA

hei Tino Kaiwhakawa Tumuaki mo te Kooti kua tu i runga i nga tikanga o te "Ture mo nga Whenua Maori 1865."

TE RAHERE.